

JUSTITISMINISTERIET

Civil- og Politiafdelingen F

Folketinget
Trafikudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 26. juli 2010
Kontor: Færdsels- og våben-
kontoret
Sagsnr.: 2010-151-0378
Dok.: FST40339

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1015 (Alm. del), som Folke-
tingets Trafikudvalg har stillet til justitsministeren den 30. marts 2010.
Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Per Clausen (EL).

Lars Barfoed

/

Freja Sine Thorsboe

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1015 fra Folketingets Trafikudvalg (Alm. del):

”Kan ministeren be- eller afkræfte, om lastbiler, der udfører transport for cirkus og omrejsende tivolier, er omfattet af køre-/hviletidsbestemmelserne?”

Svar:

1. Køre- og hviletidsbestemmelserne fremgår af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 561/2006 (køre- og hviletidsforordningen) og Rådets forordning (EØF) nr. 3821/85 (kontrolapparatforordningen). Køre- og hviletidsforordningens artikel 13 indeholder hjemmel til, at medlemsstaterne nationalt kan undtage en række transportere, der udføres ved hjælp af nærmere angivne køretøjer, fra forordningens regler. Dette gælder bl.a. specialkøretøjer, der benyttes til transport af cirkus- og tivoliudstyr, jf. artikel 13, stk. 1, litra j.

Medlemsstaterne kan endvidere undtage de køretøjer, der er nævnt i køre- og hviletidsforordningens artikel 13, stk. 1, fra kontrolapparatforordningen, jf. herved kontrolapparatforordningens artikel 3, stk. 2.

2. De nationale undtagelser, der i overensstemmelse med køre- og hviletidsforordningens artikel 13 og kontrolapparatforordningens artikel 3, stk. 2, er fastsat i dansk ret, fremgår af § 2 i bekendtgørelse nr. 328 af 28. marts 2007 om køre- og hviletidsbestemmelser i vejtransport. De nationale undtagelser omfatter kun national kørsel, dvs. kørsel, der foregår inden for Danmarks grænser. Efter bekendtgørelsens § 2, litra j, er transport der udføres ved hjælp af specialkøretøjer, der benyttes til transport af cirkus- og tivoliudstyr, undtaget fra bestemmelserne i køre- og hviletidsforordningen og kontrolapparatforordningen for så vidt angår national vejtransport.

3. Rigspolitiet har udarbejdet en vejledning om undtagelser fra køre- og hviletidsforordningen med henblik på at angive en ramme for forståelsen af rækkevidden af de enkelte undtagelsesbestemmelser. I vejledningen er anført følgende om fortolkningen af køre- og hviletidsbekendtgørelsens § 2, litra j, om specialkøretøjer, der benyttes til transport af cirkus- og tivoliudstyr:

”Der skal være tale om et køretøj, der er specielt indrettet, og som anvendes til transport af cirkus- og tivoliudstyr.

Det er ikke anført, hvordan køretøjet skal være specialindrettet. Det er Rigspolitiets opfattelse, at der skal være tale om andet end almindelige lastbiler, der ikke har noget specielt udstyr. Der kan f.eks. være tale om et køretøj med en speciel løfteanordning til brug for transport og rejsning af et cirkustelt. Selve køretøjet kan også være indrettet til en integreret forlystelse, f.eks. kan der medføres en integreret karrusel, eller køretøjet kan være indrettet til beboelse og medføre udstyr til brug for arbejdet i cirkus eller tivoli, f.eks. artistudstyr. Der kan også være tale om en sættevogn specielt indrettet til f.eks. radiobiler og karruseller.

Hvis specialkøretøjet anvendes til transport af andet end cirkus- og tivoliudstyr, vil transporten være omfattet af køre- og hviletidsbestemmelserne.

Anvendes der ikke et specialindrettet køretøj til transport af cirkus- og tivoliudstyret, hvilket kan være tilfældet ved f.eks. transport af telte og dyr, er transport heraf omfattet af køre- og hviletidsbestemmelserne.”

4. Vestre Landsret har den 17. november 2009 afsagt dom i en sag vedrørende køre- og hviletidsbekendtgørelsens § 2, litra j. Dommen er gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 2010, side 661, med følgende resumé:

”T var tiltalt for overtrædelse af Justitsministeriets bkg. nr. 328 af 28. marts 2007 om køre- hviletidsbestemmelserne i vejtransport § 13, jf. § 12, stk. 1, nr. 3, litra c, jf. Rådets forordning (EØF) nr. 3821/85 artikel § 15, stk. 2, ved at have været ansvarlig for, at en chauffør havde ført en lastbil uden at anvende diagramark i kontrolapparatet. Ifølge bekendtgørelsens § 2, litra j, er specialkøretøjer, der benyttes til transport af cirkus- og tivoliudstyr, undtaget fra bestemmelserne i køre-hviletidsforordningen. Det blev lagt til grund, at lastbilen fast og vedvarende blev brugt i forbindelse med T's tivolidrift, nemlig ved flytning af tivoliudstyret fra plads til plads. På den baggrund og under hensyn til formålet med forordningen skulle udtrykket »specialkøretøj« ikke forstås som et krav om, at køretøjet skulle være specielt indrettet, idet der ikke var tilstrækkeligt grundlag for at fastslå, at anvendelsen af udtrykket »specialkøretøj« skulle forstås som andet end et krav om, at køretøjet i det hele anvendtes til transport af cirkus- og tivoliudstyr. T blev herefter frifundet.”

5. Udtrykket ”specialkøretøjer, der benyttes til transport af cirkus- og tivoliudstyr” i den danske køre- og hviletidsbekendtgørelse, skal forstås i overensstemmelse med det enslydende udtryk i køre- og hviletidsforordningen. Den endelige fortolkning hører således under EU-Domstolen.

Det bemærkes i den forbindelse, at EU-Domstolen ikke ses direkte at have taget stilling til, hvad der skal forstås ved udtrykket ”specialkøretøjer, der benyttes til transport af cirkus- og tivoliudstyr”, jf. den gældende undtagelsesbestemmelse i køre- og hviletidsforordningens artikel 13. EU-Domstolen har imidlertid i forbindelse med anvendelse af en tidligere gældende bestemmelse om nationale undtagelser til køre- og hviletidsforordningen fastsat efter bemyndigelse fra Kommissionen, jf. artikel 14a, stk. 3, litra a, i den dagældende forordning nr. 543/69 med senere ændringer, haft lejlighed til at tage stilling til, hvad der skal forstås ved udtrykket ”specialkøretøj” til visse andre former for transport.

Således har EU-Domstolen i sin afgørelse af 11. juli 1984, sag 133/83, fastslået, at udtrykket ”specialkøretøjer” til visse former for transport i artikel 14a, stk. 3, litra a, i forordning nr. 543/69 med senere ændringer kun omfatter køretøjer hvis konstruktion, indretning eller øvrige uforanderlige egenskaber sikrer, at de i det væsentlige anvendes til de pågældende former for transport.

Det fremgår bl.a. af afgørelsen, at der i kravet om, at køretøjet fremviser permanente kendetegn, der sikrer, at det ikke bliver brugt til andet end det angivne formål (konkret salg ved dørene), ligger en væsentlig garanti for overholdelsen af bestemmelserne i den dagældende køre- og hviletidsforordning, jf. dommens præmis 26. Det bemærkes i den forbindelse, at bl.a. Kommissionen under sagen netop havde argumenteret for, at ”køretøjets udstyr skal have en permanent karakter for at undgå, at køretøjet kan bruges til en transportopgave, der ikke henhører under undtagelsen. I modsat fald ville det nemlig være vanskeligt at kontrollere, hvorvidt transportopgaverne begrænser sig til de, der er omfattet af [undtagelsen]”, jf. dommens præmis 14.

EU-Domstolens fortolkning af udtrykket ”specialkøretøj” er efterfølgende gentaget i Domstolens afgørelse af 21. maj 1987, sag 79/86, der omhandlede en undtagelse for så vidt angår ”specialkøretøjer, der anvendes ved trafikuheld” i forordning nr. 543/69 artikel 4, nr. 9.

6. Som det fremgår ovenfor, begrundede Vestre Landsret bl.a. sin afgørelse af 17. november 2009 med, at den lastbil, som sagen drejede sig om, fast og vedvarende blev brugt i forbindelse med tivolidrift. Afgørelsen er således bl.a. begrundet i sagens konkrete omstændigheder.

Efter Justitsministeriets opfattelse indebærer Vestre Landsrets afgørelse imidlertid ikke, at lastbiler, der fast og vedvarende anvendes til transport af cirkus- og tivoliudstyr, generelt er undtaget fra køre- og hviletidsreglerne i medfør af køre- og hviletidsbekendtgørelsens § 2, litra j. På baggrund af ovennævnte praksis fra EU-Domstolen må det efter Justitsministeriets opfattelse formentlig antages, at der i almindelighed skal stilles visse krav til køretøjets konstruktion, indretning eller øvrige uforanderlige egenskaber for, at det bliver omfattet af undtagelsen. Dette understøttes af det kontrollenssyn, der bl.a. synes at ligge til grund for EU-Domstolens praksis på området, ligesom undtagelsen i overensstemmelse med sædvanlig EU-retlig praksis må skulle fortolkes indskrænkende. Lastbiler vil derfor næppe i almindelighed være omfattet af undtagelsen, blot fordi de udfører transport for cirkus og omrejsende tivolier, medmindre der er tale om et specialkøretøj i EU-rettens forstand.